

Til lovforslag nr. L 241. Betænkning afgivet af Skatteudvalget den 24. maj 1995

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om en realrenteafgift af visse pensionskapitaler m.v. og lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m.v. (selskabsskatteloven)

(Overgangsregel, obligationsbaserede aktieselskaber, rene risikoforsikringer og investeringsbeviser)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til skatteministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Arbejdsmarkedspensionsrådet,
Assurandør-Societetet,
Danske Investeringsforeningers Fællesrepræsentation,
Finansrådet,
Foreningen af Firmapensionskasser,
Foreningen af Statsautoriserede Revisorer og
PFA.

Der er af skatteministeren og et mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Venstres, Det Konservative Folkepartis og Fremskridtspartiets medlemmer) lovforslaget til *vedtagelse* med de af skatteministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (Venstres og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Mindretallet vil stemme for de under nr. 1 og 16 stillede ændringsforslag. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod de af skatteministeren stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme imod de af skatteministeren stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag

Til § 1

Af et *mindretal* (FP), tiltrådt af et *mindretal* (V og KF):

1) Nr. 1, 2, 9, 11, 14 og 34 udgår.

Af *skatteministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af V, KF og FP):

2) Efter nr. 1 indsættes som nyt nummer:
»01. § 3, stk. 1, nr. 3, affattes således:

»3) udbytter, kursværdiændringer og realiserede kursgevinster og -tab vedrørende investeringsbeviser i investeringsforeninger, der udsteder omsættelige beviser for medlemmernes indskud,«.

3) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer:

»02. § 3, stk. 3, nr. 7, affattes således:

»7) en afgiftsfri del af udbytter, kursværdiændringer og realiserede kursgevinster og -tab vedrørende investeringsbeviser i investeringsforeninger, der udsteder omsættelige beviser for medlemmernes indskud, jf. § 3 e, «.

4) Nr. 3 affattes således:

»3. § 3 e affattes således:

»§ 3 e. Hvis en investeringsforening ifølge sine vedtægter højst må anbringe 25 pct. af aktivmassen i kontanter samt i aktiver som nævnt i § 3, stk. 1, nr. 2 a, til afdækning af kursrisiko og i øvrigt ikke må anbringe dele af aktivmassen i andre aktiver som nævnt i § 3, stk. 1, er kursværdiændringer og realiserede kursgevinster og -tab afgiftsfri. Anbringelse på anfordringskonto sidestilles med kontanter. Udbytte anses for fortrinsvis at hidrøre fra afkastet af foreningens aktiver som nævnt i § 3, stk. 1. Denne del af udbyttet er omfattet af bestemmelsen i § 3, stk. 1, nr. 3. Den resterende del er afgiftsfri.

Stk. 2. Hvis en investeringsforenings anbringelser i afgiftspligtige aktiver samt i konvertible obligationer må overskride eller overskridet de i stk. 1 anførte grænser, er udbytter, kursværdiændringer og realiserede kursgevinster og -tab omfattet af § 3, stk. 1, nr. 3. Udbytte fra en udloddende investeringsforening anses for fortrinsvis at hidrøre fra afkastet af foreningens aktiver som nævnt i § 3, stk. 1. Denne del af udbyttet fra den udloddende investeringsforening er omfattet af bestemmelsen i § 3, stk. 1, nr. 3. Den resterende del er afgiftsfri.

Stk. 3. Ved en udloddende investeringsforening forstås en investeringsforening, som ifølge vedtægterne er forpligtet til inden fristen for indgivelse af selvangivelse for det pågældende indkomstår at udlodde de i indkomståret indtjente beløb som nævnt i selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 5 a, eventuelt nedsat efter selskabsskattelovens § 1, stk. 4. «

5) Nr. 4-8 udgår.

6) Nr. 9 affattes således:

»9. Efter § 3 e indsættes som ny paragraf:

»§ 3 f. Afgiftspligtige efter § 2, stk. 1, skal opgøre afkast som nævnt i § 3, stk. 1, og § 3 a bortset fra afkast som nævnt i § 3, stk. 1, nr. 5, i hvert enkelt af sine koncernforbundne selskaber, jf. dog stk. 5. Afkastet nedsættes med udgifter efter § 5, stk. 1. Afkastet fra det enkelte selskab nedsættes endvidere med et beløb svarende til nyplaceringsrenten ganget med 10 pct. af værdien af fast ejendom i selskabet opgjort pr. 31. december i afgiftsåret. Afkastet fra det enkelte selskab kan ikke blive negativt. Afkastet medregnes hos den afgiftspligtige efter reglerne i stk. 7.

Stk. 2. I koncernforbundne selskaber, der driver erhvervsvirksomhed som administrationsselskab, herunder salgsselskab, agentur og edb-selskab, udgør nedsættelsen af afkastet efter stk. 1, 2. og 3. pkt., et beløb svarende til nyplaceringsrenten ganget med halvdelen af årsomsætningen.

Stk. 3. I koncernforbundne selskaber, der driver virksomhed som skadesforsikringsselskab eller livsforsikringsselskab, udgør afkastet efter stk. 1, 1. og 2. pkt., et beløb svarende til nyplaceringsrenten ganget med egenkapitalen pr. 31. december i afgiftsåret. I skadesforsikringsselskaberne udgør nedsættelsen af afkastet efter stk. 1, 3. pkt., et beløb svarende til nyplaceringsrenten ganget med 7 gange det lovpligtige solvenskrav pr. 31. december i afgiftsåret. I livsforsikringsselskaberne udgør nedsættelsen efter stk. 1, 3. pkt., i det år, hvori selskabets virksomhed påbegyndes, og i de følgende fire år et beløb svarende til 7 gange det lovpligtige solvenskrav. For år herudover udgør nedsættelsen tre gange det lovpligtige solvenskrav.

Stk. 4. I koncernforbundne pengeinstitutter udgør afkastet efter stk. 1, 1. og 2. pkt., et beløb, der beregnes som nyplaceringsrenten ganget med instituttets ansvarlige kapital pr. 31. december i afgiftsåret. Nedsættelsen efter stk. 1, 3. pkt., udgør det største af følgende beløb, enten 3 gange solvenskravet efter bank- og sparekasselovens § 21, stk. 1, eller 1,5 gange mindstekravet til den ansvarlige kapital i samme lovs § 24, stk. 2.

Stk. 5. Afgiftspligten efter stk. 1-4 omfatter ikke afkast i selskaber, der er afgiftspligtige efter § 2, stk. 1, eller afkast i disses koncernforbundne datterselskaber svarende til ejerandelen. Den omfatter heller ikke afkast i et koncernforbundet børsnoteret moder- eller søster-

Bet. o. lovf. vedr. realrenteafgift af visse pensionskapitaler m.v.

selskab, når aktiebesiddelsen i dette ikke overstiger 10 pct. af stemmerne eller 10 pct. af aktiekapitalen. Endelig omfatter den ikke udviklingselskaber omfattet af lov om statsgaranti til udviklingsvirksomhed.

Stk. 6. Som koncernforbundne selskaber anses selskaber, hvor samme aktionærkreds direkte eller indirekte i løbet af afgiftsåret ejer mere end 50 pct. af aktiekapitalen eller mere end 50 pct. af stemmerne. En pensionskasse eller en fond anses for koncernforbundet med et selskab, hvori den direkte eller indirekte i løbet af afgiftsåret ejer mere end 50 pct. af aktiekapitalen eller mere end 50 pct. af stemmerne. En flerhed af afgiftspligtige efter § 2, stk. 1, der udøver virksomhed på grundlag af fælles aftale, anses i denne relation for at udgøre ét selskab m.v.

Stk. 7. Af afkastet opgjort efter stk. 1-4 beregnes en andel svarende til årets gennemsnitlige ejerandel i det koncernforbundne selskab. Andelen udskilles i et særligt afgiftsgrundlag.

Stk. 8. Afgift af afgiftsgrundlaget efter stk. 7 beregnes med en sats, der opgøres som forskellen mellem den afgiftspligtiges effektive afgiftssats og det koncernforbundne selskabs skatteprocent. Hvis den effektive afgiftssats er mindre end skatteprocenten, beregnes ikke afgift af afgiftsgrundlaget efter stk. 7.

Stk. 9. Hvis den realrenteafgiftspligtige og det koncernforbundne selskab er sambeskatte og det koncernforbundne datterselskabs skat nedsættes eller bortfalder på grund af sambeskatningen, beregnes afgift af afgiftsgrundlaget efter stk. 7 med den afgiftspligtiges effektive afgiftssats.

Stk. 10. Ved den afgiftspligtiges effektive afgiftssats forstås afgiftssatsen efter § 10, stk. 2, nedsat i samme forhold, som den afgiftspligtiges almindelige beregningsgrundlag nedsættes efter § 8. Den effektive afgiftssats beregnes med én decimal.

Stk. 11. Ved nyplaceringsrenten i stk. 1-4 forstås den i § 10, stk. 3, litra b, nævnte rente til brug for beregning af afkastprocenten for afgiftsåret.

Stk. 12. Værdien af fast ejendom til brug for beregningen efter stk. 1 opgøres efter denne lovs regler, jf. § 4 b. Afkastet og fradrag som nævnt i stk. 1 opgøres ligeledes efter denne lovs regler. Den afgiftspligtige kan dog en gang for alle vælge at anvende de indkomstskatte-

mæssige principper, som følges i de i stk. 1 og 2 omtalte datterselskaber.««

7) *Nr. 17* affattes således:

»17. § 8, *stk. 1, nr. 1*, affattes således:

»1) livsforsikringshensættelser eller pensionshensættelser med tillæg af en forholdsmæssig andel af bonusudjævningshensættelser for forsikringer og pensionsaftaler, der var i kraft ved udgangen af 1982, og som er i kraft ved udgangen af afgiftsåret, dog for hver forsikring eller pensionsaftale højst præmiereserven opgjort ved udgangen af 1982 med tillæg af fordelt bonus, der ikke er overført til præmiereserven, og en forholdsmæssig andel af ufordelte beløb indeholdt i bonusfonden på dette tidspunkt, bortset fra hensættelser omfattet af nr. 2,««

8) *Nr. 19* affattes således:

»19. § 8, *stk. 1, nr. 3*, affattes således:

»3) passiver vedrørende forsikrings- og pensionsaftaler med kommuner for disses tjenestemandspensionsforpligtelser i det omfang, de heri indeholdte hensættelser ikke indgår i nr. 1.««

9) Efter nr. 22 indsættes som nyt nummer:

»03. I § 8, *stk. 5*, indsættes efter »hjælpe- og understøttelsesfonde«: »samt for statsgaranterede pensionskasser, der er nævnt i § 36.22.11. på finansloven for 1995.««

10) *Nr. 24* affattes således:

»24. § 10 b affattes således:

»§ 10 b. Til brug for opgørelsen af afgiftsgrundlaget foretager investeringsforeningen en opgørelse af den afgiftspligtige del af udbyttet, jf. § 3 e, stk. 1 og 2. Dette meddeles til den afgiftspligtige eller pengeinstitutttet senest samtidig med afgiftspligtens indtræden.««

11) *Nr. 28* affattes således:

»28. § 15 ophæves.«

12) *Nr. 29, 30 og 31* udgår.

13) *Nr. 35* affattes således:

»35. § 28, *stk. 1, nr. 11*, affattes således:

»11) regler for investeringsforeningers oplysningspligt efter § 10 b,«.

14) Nr. 36 affattes således:

»36. § 28, stk. 1, nr. 12, affattes således:

»12) regler for administrationen af 25 pct.-grænsen i § 3 e, stk. 1,«.

15) Nr. 37 udgår.

Til § 3

Af et *mindretal* (FP), tiltrådt af et *mindretal* (V og KF):

16) I *stk. 2* ændres »§ 1, nr. 1, 2, 9, 11, 12, 13, 14 og 34« til: »§ 1, nr. 12 og 13«.

Af *skatteministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af V, KF og FP):

17) *Stk. 3* affattes således:

»*Stk. 3*. Ved ophævelse af de i § 2, stk. 2, nævnte opsparingsordninger har § 1, nr. 01, 02, 3, 24, 28 og 35, virkning fra og med den 23. maj 1995.«

18) Efter *stk. 3* indsættes som nyt stykke:

»*Stk. 4*. Uanset bestemmelsen i realrenteafgiftslovens § 3 e, stk. 2, som indsat ved denne lovs § 1, nr. 3, kan investeringsforeninger oprettet inden den 26. april 1995 for afgiftsåret 1995 anses for omfattet af bestemmelsen i realrenteafgiftslovens § 3 e, stk. 1. Det er dog en forudsætning herfor, at investeringsforeningen senest den 1. juli 1995 har ændret sine vedtægter, således at den opfylder betingelserne i realrenteafgiftslovens § 3 e, stk. 1.«

Stk. 4 bliver herefter *stk. 5*.

Bemærkninger

Til nr. 1 og 16

Mindretallet stiller ændringsforslagene for at sikre, at der også i fremtiden er mulighed for privat boligbyggeri.

Til nr. 2-5, 11, 12 og 15

Lovforslaget indeholder nogle tilpasninger af de regler om realrenteafgift af investerings-

beviser, som blev gennemført ved lov nr. 299 af 27. april 1994.

Både den oprindelige lov og lovforslaget tager udgangspunkt i et gennemsigthedsprincip, således at udgangspunktet i reglerne er, at det realrenteafgiftspligtige investeringsforeningsmedlem skal betale realrenteafgift, som om investeringsforeningens aktiver var ejet direkte af medlemmet.

Det har dog efterfølgende vist sig, at dette gennemsigthedsprincip er meget svært at gennemføre. Det er således svært at undgå, at der kan ske spekulation i reglerne, eller at medlemmerne kan blive udsat for en utilsigtet høj beskatning.

Dette er især tilfældet i forbindelse med køb og salg af investeringsbeviser, hvor end ikke en dag til dag-opgørelse af den afgiftspligtige del kan sikre en korrekt opgørelse af den afgiftspligtige del. Baggrunden herfor er, at investeringsbeviset købes og sælges til kurser, der i et vist begrænset omfang afviger fra den indre værdi. Dvs. at det indtrædende/udtrædende medlem ikke indskyder/udtager en til beviset svarende del af investeringsforeningens formue. Dette i sig selv gør, at gennemsigtheden vanskeligt kan gennemføres.

Hertil kommer, at gennemsigthedsprincippet kræver fastlæggelse af nogle meget komplicerede regler, der vil pålægge både investeringsforeningerne, pengeinstitutterne og skattemyndighederne store administrative byrder.

På denne baggrund foreslås det i ændringsforslaget i vidt omfang at gå tilbage til det før 1995 gældende princip, hvorefter afkast af investeringsbeviser enten var fuldt afgiftspligtige eller fuldt afgiftsfrie.

Den fulde afgiftspligt gjaldt for beviser i investeringsforeninger, der helt eller delvis investerede i afgiftspligtige aktiver, f.eks. obligationer. Afgiftsfriheden gjaldt for beviser i investeringsforeninger, der udelukkende investerede i aktiver, hvis afkast var helt eller delvis undtaget fra afgiftspligt, f.eks. aktier, indeksobligationer og konvertible obligationer.

Det foreslås i en ny § 3, stk. 1, nr. 3, at fastsætte, at udgangspunktet er, at afkast af investeringsbeviser er afgiftspligtigt - ændringforslag nr 2.

Herudover foreslås det i en ny § 3, stk. 3, nr. 7, at fastsætte, at en del af afkastet vil kunne være afgiftsfrit - ændringsforslag nr. 3. Afgifts-

friheden afgrænses af nye regler i § 3 e - ændringsforslag nr. 4.

I den foreslåede bestemmelse i § 3 e foretages for det første en opsplitning imellem de investeringsforeninger, der må betragtes som aktieafdelinger og blandede afdelinger i øvrigt. For det andet foretages der en opsplitning af afkastet i udbytter på den ene side og kursværdiændringer og kursgevinster og -tab på den anden side.

Den foreslåede bestemmelse i § 3 e, stk. 1, omfatter det, der må betegnes som aktieafdelinger.

Investeringsforeningerne har fremsat ønske om i rene aktieafdelinger at få mulighed for at afdække risikoen ved især udenlandske aktier via anvendelse af finansielle instrumenter. Endvidere ønsker investeringsforeningerne at have mulighed for i kortere perioder at have kontante beløb stående.

På denne baggrund foreslås det i § 3 e, stk. 1, at fastsætte, at investeringsforeninger omfattet af denne bestemmelse ifølge vedtægterne maksimalt må anbringe 25 pct. af aktivmassen i kontanter samt afgiftspligtige finansielle instrumenter omfattet af § 3, stk. 1, nr. 2 a. For så vidt angår de finansielle instrumenter, skal der være tale om aktiver, der har til hensigt at sikre en kursrisiko.

Den foreslåede bestemmelse i § 3 e, stk. 2, omfatter det, der må betegnes som blandede afdelinger, dvs. investeringsforeninger, som rent faktisk foretager investeringer i afgiftspligtige aktiver ud over den i § 3 e, stk. 1, fastsatte grænse.

For så vidt angår afgiftspligten af afkastet af beviserne i de to typer af investeringsforeninger foreslås følgende:

For aktieafdelinger med maksimalt 25 pct. af aktivmassen i kontanter og finansielle in-

strumenter foreslås, at kursværdiændringer og kursgevinster og -tab er afgiftsfrie.

For at fastholde afgiftspligten af de afgiftspligtige aktiver i disse foreninger foreslås det, at udlodningen fra disse afdelinger gøres delvis afgiftspligtig svarende til den del af udlodningen, der må anses for at hidrøre fra afkastet af disse aktiver. Udlodningen anses dog primært at hidrøre fra afkastet af disse aktiver.

For så vidt angår blandede afdelinger, foreslås, at udgangspunktet er, at udbytter, kursværdiændringer og kursgevinster og -tab er afgiftspligtige.

For så vidt angår udlodninger fra udlodden- de investeringsforeninger, hvor udlodningen må anses for at afspejle et enkelt års afkast, foreslås det at opdele denne på tilsvarende måde som i de ovenfor nævnte aktieafdelinger i en afgiftspligtig og en afgiftsfri del alt efter karakteren af det afkast i investeringsforeningen, der danner grundlag for udlodningen. Udlodningen anses dog også i disse tilfælde for primært at hidrøre fra afgiftspligtige aktiver.

Såfremt en aktieafdeling overskrider 25 pct.-grænsen i § 3 e, stk. 1, må investeringsforeningen anses for omfattet af § 3 e, stk. 2.

Investeringsforeninger, der investerer i konvertible obligationer, og som efter de før 1995 gældende regler ville være fuldt afgiftsfrie, vil efter de foreslåede regler blive omfattet af bestemmelsen i § 3 e, stk. 2, således at der vil indtræde afgiftspligt af kursgevinster samt den del af udlodningen, der hidrører fra renter af de konvertible obligationer. For akkumulerende afdelinger vil der dog indtræde fuld afgiftspligt også af udlodningen.

Ændringsforslagene vil betyde, at der vil gælde følgende regler for realrenteafgift af investeringsbeviser:

	Udlodning	Kursværdiændring/ kursgevinst
Udloddende investeringsforeninger		
Rene obligationsafdelinger	Fuld afgiftspligt	Fuld afgiftspligt
Aktieafdelinger med finansielle instrumenter	Forholdsmæssig afgiftspligt	Afgiftsfrihed
Blandede afdelinger i øvrigt	Forholdsmæssig afgiftspligt	Fuld afgiftspligt

Akkumulerende investeringsforeninger		
Rene obligationsafdelinger	Fuld afgiftspligt	Fuld afgiftspligt
Aktieafdelinger med finansielle instrumenter	Forholdsmæssig afgiftspligt	Afgiftsfrihed
Blandede afdelinger i øvrigt	Fuld afgiftspligt	Fuld afgiftspligt

Provenu

De foreslåede regler for afgiftsberegning af afkast fra udloddende investeringsforeninger skønnes ikke at have nævneværdige provenumæssige konsekvenser.

Til nr. 6

Sigtet med det fremsatte lovforslag er at forhindre, at afgiftspligtige opnår en besparelse ved at overkapitalisere selskaber, som de har indflydelse på, med obligationer. Det drejer sig bl.a. om forsikringsselskabers og pensionskassers placeringer af realrenteafgiftspligtige obligationer i ejendomsdatterselskaber. For at forhindre dette er i lovforslaget foreslået en værnsregel, således at der i visse tilfælde indtræder afgiftspligt, hvis værdien af obligationer m.v. overstiger 5 pct. i tilknyttede selskaber, dvs. primært datterselskaber og 10 pct. i associerede selskaber, dvs. selskaber med en ejerandel på mellem 20 og 50 pct.

Begrundelsen er, at obligationerne m.v., hvis de var direkte ejet af den afgiftspligtige, ville være realrenteafgiftspligtige, og at de afgiftspligtige derfor uden værnsregler ville have en ikke driftsmæssig begrundet interesse i at flytte obligationer m.v. over til et datterselskab med en lavere selskabsbeskatning og på denne måde omdanne realrenteafgiftspligtigt obligationsafkast til realrenteafgiftsfrit udbytte.

Under 1. behandling af forslaget blev det kritiseret af forskellige partier for at virke for voldsomt, ligesom en række brancheorganisationer har henvendt sig med en tilsvarende kritik.

Nærværende ændringsforslag begrænser reglerne til kun at omfatte datterselskaber. Det foreslås, at en del af datterselskabernes finansielle afkast udskilles som et særligt afgiftsgrundlag for den realrenteafgiftspligtige. Afgiften af det særlige afgiftsgrundlag beregnes

med en sats, der udgør forskellen mellem den effektive afgiftssats i selskabet og selskabsskatten, altså netop den besparelse, som kan opnås ved overkapitalisering. Herved fastholdes hovedsigtet med forslaget samtidig med, at der tages et vist hensyn til selskabernes driftsmæssigt betingede behov for kapital.

Ændringsforslaget betyder:

- Reglerne omfatter koncernforbundne selskaber, jf. nedenfor i punkt 1.
- Den tilladelige grænse for obligationsafkastet tager højde for de forskellige former for virksomhed, som datterselskabet driver, jf. nedenfor i punkt 3 og 4.
- Afkastet i datterselskabet belægges med en afgift svarende til realrenteafgiftssatsen, jf. nedenfor i punkt 5.

Den følgende gennemgang af ændringsforslaget er opdelt i følgende punkter:

1. Hvilke aktiebesiddelser omfattes.
2. Afkastet.
3. Bundfradraget.
4. Nedsættelse af afkastet ved ikke fuldt ejede datterselskaber.
5. Særregler om afkast og bundfradrag ved skadesforsikring m.v.
6. Afgiftssatsen.
7. Provenu

1. Hvilke aktiebesiddelser omfattes.

Ændringsforslaget begrænser reglerne til alene at omfatte selskaber, der indgår i en koncern, der samler mere end 50 pct. af stemmerne eller mere end 50 pct. af aktiekapitalen. (Ændringsforslaget til § 3 f, stk. 6). Kernen i afgrænsningen er altså datterselskaberne. (Betejnelsen datterselskab i ændringsforslagets tekst omfatter alle selskaber inden for koncernen, af hvis afkast der skal betales afgift hos

den realrenteafgiftspligtige. Der ligger altså ikke en selvstændig begrænsning i udtrykket i forhold til koncerndefinitionen).

I modsætning til, hvad der er tilfældet i lovforslaget, er associerede selskaber, hvor aktiebesiddelsen kan være ned til omkring 20 pct., ikke længere omfattet.

Dette skyldes for det første, at hensigten med forslaget ikke er at ramme institutionelle investorers investeringer i noterede selskaber. Disse selskaber vil typisk ikke være egnede til afgiftsspekulation, og den afgiftspligtige vil med sin mindre ejerandel ikke kunne styre selskabets dispositioner.

At de associerede selskaber ikke længere er omfattet skyldes for det andet, at der i stedet fastsættes en regel, hvorefter flere selskaber, der udøver virksomhed på grundlag af en fælles aftale, i denne relation betragtes som ét selskab. Dette forhindrer, at flere afgiftspligtige slår sig sammen om afgiftsspekulation via et obligationsbaseret aktieselskab.

Visse særlige tilfælde undtages helt. (Ændringsforslagets § 3 f, stk. 5).

Det er for det første de tilfælde, hvor det selskab, som den realrenteafgiftspligtige ejer aktier i, selv er realrenteafgiftspligtigt. Som eksempel kan nævnes en pensionskasse, der ejer et livsforsikringsselskab.

Det er endvidere nogle meget specielle tilfælde, der kan opstå, hvis f.eks. et realrenteafgiftspligtigt selskab ejer en mindre betydelig post aktier i et selskab, typisk en bank, der senere bliver hovedaktionær i det realrenteafgiftspligtige selskab. I et sådant tilfælde bliver banken og den realrenteafgiftspligtige koncernforbundne, men det synes alligevel mindre rimeligt at lade den realrenteafgiftspligtiges mindre aktiebesiddelse i hovedaktionæren blive omfattet af ordningen.

Endelig er statsgaranterede udviklingsselskaber undtaget. De vil ofte i en opstartfase have et betydeligt behov for en obligationsreserve.

2. Afkastet.

I det enkelte datterselskab opgøres et afkast, der består af obligationsrenter, kursværdiændringer m.v. og andet realrenteafgiftspligtigt afkast. Opgørelsen sker efter realrenteafgiftslovens regler. Obligationsrenteudgifter o.l. kan fratrækkes efter de sædvanlige regler, der gæl-

der i realrenteafgiftsloven. Overskud eller underskud på fast ejendom medtages ikke. Det skyldes, at det ikke er hensigten at ramme lejeindtægter fra byggeri med tillægsafgiften. Det gælder også, selv om byggeriet måtte være realrenteafgiftspligtigt, hvis det havde fundet sted i det realrenteafgiftspligtige moderselskab.

Det positive afkast i det enkelte datterselskab afgiftsbelægges med tillægsafgiften hos det realrenteafgiftspligtige moderselskab, men inden det sker, foretages der et bundfradrag.

3. Bundfradraget.

Hovedregelen er, at der i det enkelte selskab gives et fradrag, der beregnes som renten af et formuebeløb på 10 pct. af værdien af datterselskabets faste ejendomme. Som rente bruges den rente, der anvendes ved beregning af realrenteafgiftssatsen, jf. § 3 f, stk. 11.

For selskaber, der driver erhvervsvirksomhed som administrationselskab eller edb-selskab, foreslås et formuebeløb på halvdelen af årsomsætningen.

4. Særregler om afkast og bundfradrag i datterselskaber, der driver skadesforsikringsvirksomhed m.v.

Det forekommer, at realrenteafgiftspligtige har indkomstskattepligtige datterselskaber, der driver skadesforsikring, bankvirksomhed eller livsforsikring (udenlandske selskaber).

For disse selskaber foreslås særlige regler om afkastet og nedsættelsen af afkastet. Det er hensigten at ramme overkapitalisering ved obligationer. Særreglerne er udtryk for, at forsvarlig erhvervmæssig drift på de anførte områder kræver tilstedeværelsen af en betydelig egenkapital. For skadesforsikringsselskabers vedkommende foreligger der således statistisk materiale, der viser, at egenkapitalen er faldet fra 10 gange det lovpligtige solvenskrav i 1988 til syv gange det lovpligtige solvenskrav - mindstekravet til egenkapitalen.

Det er endvidere fundet hensigtsmæssigt at bevare principperne for, hvornår der er overdækning, fra brancheaftalen mellem livsforsikringsselskaberne.

Det betyder, at man beregner et stipuleret obligationsafkast, således at man undgår at skulle foretage en specificeret opgørelse. Afkastet beregnes som nyplaceringsrenten gange

egenkapitalen. (Nyplaceringsrenten er den rente, der bruges ved beregning af realrenteafgiftssatsen).

I afkastet foretages et fradrag, der for skadeselskaber udgør nyplaceringsrenten gange med 7 gange lovens mindstekrav til egenkapitalen. 7 gange lovens mindstekrav til egenkapitalen er således udtryk for, hvornår man finder, at der sker overkapitalisering. Lovens mindstekrav afhænger af forretningsvirksomhedens omfang.

For de udenlandske livsforsikringsselskaber bruges de første 5 år et fradrag på nyplaceringsrenten gange med 7 gange lovens mindstekrav. Efter 5 år sættes de 7 gange ned til 2. Herved tages der højde for, at nystartede selskaber af forretningsmæssige grunde har brug for en relativt stor egenkapital.

For banker foreslås endvidere nogle sammensatte grænser, der er betinget af, at der stilles særlig store krav til bankens egenkapital ved aktiebesiddelser.

5. Nedsættelse af afkastet ved ikke fuldt ejede datterselskaber.

Det er kun i 100 pct. ejede datterselskaber, at hele det ovenfor opgjorte afkast fuldt ud bliver underlagt realrenteafgift hos livsforsikringsselskabet eller pensionskassen. Ved mindre ejerandele skal der betales afgift af tilsvarende mindre. Hvis et livsforsikringsselskab således ejer 60 pct. i et datterselskab, der igen ejer 60 pct. i et (datter)datterselskab, og grundlaget i det sidste selskab er positivt, skal der kun betales afgift af 36 pct. De 36 pct. fremkommer som 60 pct. af 60 pct.

Hvis en pensionskasse ejer 50 pct. i et ejendomsdatterselskab sammen med et livsforsikringsselskab, som pensionskassen selv ejer 100 pct., er der to realrenteafgiftspligtige i koncernen. Pensionskassen skal medtage 50 pct. af ejendomsdatterselskabets afkast, mens de andre 50 pct. henføres til livsforsikringsselskabet, jf. stk. 5, 1. pkt.

6. Afgiftssatsen.

Ændringsforslaget går ud på, at der beregnes afgift med en procent, der svarer til forskellen mellem på den ene side den afgiftssats, der effektivt gælder for den realrenteafgiftspligtige under hensyntagen til overgangsfradraget, og på den anden side selskabsskattesatsen for datterselskabet.

Den effektive afgiftssats beregnes under hensyntagen til det enkelte selskabs overgangsfradrag.

Hvis afgiftssatsen efter realrenteafgiftsloven er 51,3 pct. og selskabets almindelige afgiftsgrundlag på grund af overgangsfradraget nedsættes til 80 pct., så er den effektive afgiftssats 51,3 pct. gange 80 pct. = 41,0 pct. Med en selskabsskattesats på 34 pct., giver dette en afgiftsprocent for afgiften på 7,0.

Ved selskabsskattesatsen forstås for danske datteraktieselskaber skattesatsen i selskabsskatteoven på 34 pct.

I det omfang, hvor der er tale om sambeskatning mellem den realrenteafgiftspligtige og datterselskabet, foreslås andre regler. Det skyldes, at skattemæssige regler omkring sambeskatning og fradrag for henlæggelser i moderselskabet bevirker, at indkomstkatten af afgiftsgrundlaget helt bortfalder. I denne situation skal der derfor betales den fulde effektive afgiftssats, jf. § 3 f, stk. 9.

7. Provenu.

Ved lovforslaget skønnes, at de afgiftspligtige for tiden sparer i størrelsesordenen 250 mio. kr. årligt som følge af de nævnte afgiftsfri placeringer. Her var regnet med en realrenteafgiftssats på ca. 50 pct. Den skønnes nu til ca. 48 pct., hvorved besparelsen reduceres til ca. 220 mio. kr. Inklusive værnsreglen skønnes lovforslagets provenuvirkning til i størrelsesordenen 200 mio. kr.

Med baggrund i aktivsammensætningen i de omfattede ejendomselskaber ultimo 1993 skønnes ændringsforslaget i det store hele provenuneutralt i forhold til lovforslaget.

Til nr. 7

Efter lovforslaget justeres det generelle overgangsfradrag i realrenteafgiftslovens § 8, stk. 1, således at det direkte af bestemmelsen fremgår, hvilke hensættelser der indgår ved opgørelsen af fradraget.

I tilfælde, hvor overgangsfradraget beregnes med udgangspunkt i de aktuelle hensættelser for afgiftsåret, skal der efter lovforslaget ved opgørelsen af de aktuelle hensættelser kun medtages livsforsikrings- og pensions-hensættelser for forsikringer og pensionsaftaler, der

var i kraft ved udgangen af 1982, og som er i kraft ved udgangen af afgiftsåret.

Efter ændringsforslaget kan også en forholdsmæssig andel af livsforsikringsselskabers og pensionskassers bonusudjævningshensættelser medtages ved opgørelsen af de aktuelle hensættelser.

Formålet med bonusudjævningshensættelser er, at hensættelserne skal bidrage til en udjævning af bonustilskrivningerne over en årække.

I lovgivningen er der fastsat generelle begrænsninger for anvendelsen af forsikringsselskabernes og pensionskassernes overskud. Disse begrænsninger får også indirekte betydning for anvendelsen af bonusudjævningshensættelserne. Udgangspunktet er således, at bonusudjævningshensættelserne skal anvendes til fordel for de forsikrede eller medlemmerne af pensionskassen.

Selv om bonusudjævningshensættelserne ikke er aktuarmæssigt opgjorte hensættelser, der kan anses for en egentlig forpligtelse over for forsikringstagerne eller for medlemmerne af pensionskassen, er det fundet rimeligt at foreslå, at også en andel af bonusudjævningshensættelserne kan medtages ved opgørelsen af de aktuelle hensættelser.

Andelen skal beregnes som forholdet mellem livsforsikringshensættelser eller pensionshensættelser for forsikringer og pensionsaftaler, der var i kraft ved udgangen af 1982, og som er i kraft ved udgangen af afgiftsåret, og samtlige livsforsikringshensættelser eller pensionshensættelser ved udgangen af afgiftsåret. Ved beregningen af andelen indgår hensættelser vedrørende livrenter uden ret til bonus tegnet før den 1. maj 1982 ikke.

Som nævnt i lovforslaget vil det i mange tilfælde stadig være 1982-reserven, der skal anvendes ved opgørelsen af overgangsfradraget i stedet for afgiftsårets hensættelser.

Efter lovforslaget skal der i disse tilfælde tages udgangspunkt i præmiereserven med tillæg af en forholdsmæssig del af bonusfonden.

Efter ændringsforslaget foreslås en ændret opgørelse af 1982-reserven.

Det skyldes for det første, at bonusfonden i visse tilfælde indeholdt fordelt bonus. Ved at fastsætte, at der til den enkelte forsikring eller pensionsaftale skal henføres en forholdsmæssig andel af bonusfonden, vil der kunne være

forskel imellem denne fordeling og den reelt foretagne fordeling.

På denne baggrund foreslås formuleringen vedrørende 1982-reserven ændret, således at der ved opgørelsen af denne i stedet tages udgangspunkt i præmiereserven med tillæg af fordelt bonus og en forholdsmæssig andel af ufordelte beløb indeholdt i bonusfonden. I tilfælde, hvor betegnelsen bonusfonden ikke er anvendt, kan der ved opgørelsen af 1982-reserven medtages en forholdsmæssig andel af ufordelte beløb, som fuldt ud vil kunne sidestilles med beløb indeholdt i bonusfonden.

For hver forsikring eller pensionsaftale opgøres den forholdsmæssige andel af ufordelte beløb, der er indeholdt i bonusfonden ved udgangen af 1982, på baggrund af forholdet mellem præmiereserven vedrørende den enkelte forsikring eller pensionsaftale opgjort ved udgangen af 1982 og præmiereserverne for samtlige forsikringer eller pensionsaftaler på dette tidspunkt. Ved opgørelsen af andelen medregnes hensættelser uden ret til bonus ikke.

De foreslåede ændringer skønnes uden nævneværdig provenumæssig virkning.

Herudover indeholder forslaget redaktionelle ændringer.

Til nr. 8

Efter lovforslaget skal overgangsfradraget for forsikrings- og pensionsaftaler med kommuner for disses tjenestemandforpligtelser også beregnes på grundlag af livsforsikrings- og pensionshensættelserne. Det betyder, at andele i egenkapital m.v. ikke længere indgår i de værdier, der er friholdt for realrenteafgift.

Et stort antal kommuner afdækker deres pensionsforpligtelser over for kommunens tjenestemænd ved at tegne en forsikring. Forsikringsordningen går ud på, at selskabet ved den enkelte tjenestemand pensionering eller død udbetaler en grundpension samt bonus til kommunen, som udbetaler pensionen til tjenestemanden eller dennes efterladte. Det er dog kommunen og ikke forsikringsselskabet, der over for tjenestemanden og dennes pårørende er forpligtet til at betale pensionen.

De øvrige kommuner har ikke foretaget en sådan afdækning af deres tjenestemandspensionsforpligtelser.

Ved gennemførelsen af realrenteafgiftsloven blev det fundet rimeligt, at de kommuner, der

havde afdækket deres pensionsforpligtelser, ikke blev stillet ringere end de øvrige kommuner.

Som følge heraf blev den del af forsikrings-selskabets afgiftsgrundlag, der svarede til forholdet mellem reserverne vedrørende de nævnte forsikringer og de samlede reserver og passiver i øvrigt, fritaget for afgiften.

Ved ændringsforslaget sikres, at den hidtidige afgiftsfritagelse opretholdes.

Til nr. 9

Pensionskasser, der har fået tilsagn om statslig underskudsdekning, skal efter de gældende regler opgøre reserver, der er fritaget for realrenteafgift efter realrenteafgiftslovens § 8, stk. 1, efter reglerne i lovens § 8, stk. 4, for ikke-pensionerede medlemmer.

Reglerne er komplicerede, og de nævnte pensionskasser vil næppe være i besiddelse af de oplysninger, der er nødvendige for beregningerne.

Det nævnte problem vedrører de statsunderstøttede pensionskasser, der er anført på finansloven for 1995, § 36.22.11.

På baggrund heraf foreslås det, at de nævnte pensionskasser i stedet skal opgøre overgangsfradraget efter de skematiske regler i realrenteafgiftslovens § 8, stk. 5.

§ 8, stk. 5, omfatter efter de gældende regler kun den sociale pensionsfond og hjælpe- og understøttelsesfonde.

Til nr. 10, 13 og 14

Det foreslås i § 10 b at fastsætte, at investeringsforeningen skal opgøre, hvor stor en del af udbyttet af investeringsbeviset der er afgiftspligtigt.

Dette skal meddeles den afgiftspligtige eller pengeinstituttet senest samtidig med afgiftspligtens indtræden.

I § 28, stk. 1, nr. 11, indsættes der hjemmel for ministeren til at fastsætte nærmere regler for investeringsforeningernes meddelelse af oplysningerne om afgiftspligt.

I § 28, stk. 1, nr. 12, indsættes der hjemmel til fastsættelse af regler for administrationen af 25 pct.-grænsen i § 3 e, stk. 1. Det er hensigten,

at der i princippet er tale om en dag til dag-opgørelse af grænsen.

Til nr. 17

For så vidt angår de ændrede regler for realrenteafgift af investeringsbeviser, foreslås det, at virkningstidspunktet som udgangspunkt bliver lovforslagets generelle virkningstidspunkt, dvs. fra og med afgiftsåret 1995. Dette skyldes først og fremmest, at de hidtil gældende regler har vist sig så vanskelige at administrere, at der endnu ikke er indført systemer til styring af reglerne. Det findes derfor ikke hensigtsmæssigt, at disse regler skal finde anvendelse i hele 1995.

For så vidt angår udlodninger foretaget i 1995, er der endnu ikke afregnet afgift, hvorfor det ikke vil volde problemer at skifte princip.

Til nr. 18

Som følge af ændringsforslaget ændres reglerne for afgift af kursværdiændringer og kursgevinster og -tab på investeringsbeviser.

Efter de gældende regler, der blev indført i april 1994, var der med hensyn til kursværdiændringer og kursgevinster og -tab tale om et gennemsigthedsprincip, således at afgiftspligten afhang af det underliggende afkast i investeringsforeningen. Ændringsforslaget bevirker, at dette afkast af beviset enten vil være fuldt afgiftspligtigt eller fuldt afgiftsfrit.

For enkelte blandede investeringsforeninger, der er oprettet i tillid til de gældende regler, vil ændringsforslaget betyde, at afkastet af investeringsbeviser i disse foreninger fra og med afgiftsåret 1995 overgår fra delvis afgiftspligt til fuld afgiftspligt.

På denne baggrund foreslås det at fastsætte en overgangsregel, hvorefter disse blandede foreninger uanset bestemmelserne i den foreslåede § 3 e, stk. 2, anses for omfattet af bestemmelsen i § 3 e, stk. 1. Dette betyder, at kursværdiændringer og kursgevinster og -tab på disse investeringsbeviser vil være afgiftsfri. Det er dog en forudsætning herfor, at der er tale om en investeringsforening, der er oprettet inden fremsættelsen af lovforslaget, og at investeringsforeningen senest den 1. juli 1995 ændrer vedtægterne og investeringerne, således at den opfylder betingelserne i § 3 e, stk. 1.

Jacob Buksti (S) nfm. Pia Gjellerup (S) Klaus Hækkerup (S) Lis Greibe (S)
Per Kaalund (S) Jes Lunde (SF) Elisabeth Arnold (RV) Frank Aaen (EL)
Sonja Albrink (CD) Peter Brixtofte (V) Svend Aage Jensby (V) Charlotte Antonsen (V)
Jens Løgstrup Madsen (V) Flemming Hansen (KF) fmd. Gitte Seeberg (KF)
Brian Mikkelsen (KF) Kristian Thulesen Dahl (FP)